

**ESTIMAREA EVOLUȚIEI INDUSTRIEI
ÎN TRIMESTRUL IV 2013
PE BAZA ANCHETEI DE CONJUNCTURĂ**

- decembrie 2013 -

ESTIMAREA EVOLUȚIEI INDUSTRIEI ÎN TRIMESTRUL IV 2013 PE BAZA ANCHETEI DE CONJUNCTURĂ

Tendențe generale

Potrivit sondajului de conjunctură efectuat în rândul agenților economici, la nivelul **trimestrului IV al anului curent comparativ cu trimestrul anterior**, se estimează o creștere pentru majoritatea indicatorilor, excepție făcând doar numărul mediu de salariați.

- modificări procentuale reale față de trimestrul anterior (%) -

	trim. I 2013	trim. II 2013	trim. III 2013	trim. IV 2013
1. Producția industrială	-2,0	5,3	0,3	4,8
2. Cifra de afaceri – total	-10,5	13,0	3,3	5,0
➤ intern	-20,6	17,6	5,9	2,8
➤ extern	4,4	8,5	-0,1	7,2
3. Stocurile de produse finite	11,1	-9,1	-5,7	4,4
4. Numărul mediu de salariați	0,9	-0,1	-0,4	-0,1
5. Productivitatea muncii	-2,4	5,2	0,7	4,9

Sursa: prelucrări CNP pe baza datelor INS; pentru trimestrul IV – rezultatele din ancheta de conjunctură

Estimările pentru cifra de afaceri pe total industrie anticipează o creștere cu 5,0%, în perioada de referință, comparativ cu trimestrul anterior. Pentru cele două componente ale indicatorului se estimează evoluții pozitive. Astfel, se anticipează că cifra de afaceri pe piața internă va crește cu 2,8%, iar cea de pe piața externă se va majora cu 7,2%.

În condițiile creșterii producției industriale cu 4,8% se apreciază că volumul stocurilor de produse finite va fi cu 4,4% peste nivelul celui din trimestrul al III-lea.

Numărul mediu al salariaților este posibil să înregistreze o scădere ușoară (0,1%). Acesta, în contextul unei creșteri a producției industriale, va conduce la o majorare cu 4,9% a productivității în perioada pentru care s-a realizat evaluarea.

Analiza indicatorilor economici realizată pe baza estimărilor respondenților indică o evoluție pozitivă în cazul majorității indicatorilor, pentru **trimestrul al IV-lea, și pentru anul 2013, raportate la perioadele corespunzătoare din anul precedent.**

Astfel, pentru anul în curs se estimează că producția industrială va crește cu 7,4%, fiind susținută de cererea externă. În aceste condiții pentru cifra de afaceri se așteaptă o creștere cu 3,7%. Referitor la cifra de afaceri pe piața internă se estimează o diminuare a contracției acesteia, de la 7,5% în primele nouă luni ale anului la 5,2% la nivelul anului 2013.

Pentru stocurile de produse finite se estimează o creștere cu 6,4% peste nivelul înregistrat în anul 2012.

Numărul mediu de salariați se apreciază că va înregistra o creștere cu 0,8%.

Pe baza acestor date se estimează că productivitatea muncii în industrie se va majora cu 6,6% peste nivelul din anul anterior.

- modificări procentuale reale față de perioada corespunzătoare din anul anterior (%) -

	AN 2012	trim. III 2013	9 luni 2013	trim. IV 2013	AN 2013
1. Producția industrială	2,4	8,9	7,0	8,5	7,4
2. Cifra de afaceri – total	-2,4	4,5	1,6	9,7	3,7
➤ intern	-2,8	-6,1	-7,5	1,6	-5,2
➤ extern	-2,2	22,1	15,6	21,2	17,0
3. Stocurile de produse finite	2,7	9,7	8,8	-0,6	6,4
4. Numărul mediu de salariați	2,8	0,3	1,1	0,2	0,8
5. Productivitatea muncii	-0,1	8,6	5,9	8,4	6,6

Sursa: prelucrări CNP pe baza datelor INS; pentru trimestrul IV - rezultatele din ancheta de conjunctură

Principalii indicatori rezultați din anchetele de conjunctură în sectorul industrial

Producția industrială

Producția industrială s-a majorat în intervalul iulie - septembrie 2013, atât față de perioada corespunzătoare din anul trecut, cât și comparativ cu trimestrul anterior cu 8,9%, respectiv cu 0,3%. Această evoluție s-a realizat, în special, pe baza unei cereri aflate în creștere.

În urma unei analize detaliate a producției industriale, înregistrată la nivelul primelor nouă luni, comparativ cu perioada corespunzătoare din anul 2012, se observă că majorarea de 7,0% este susținută de evoluția ascendentă a cererii externe, atât pe total, cât și la nivelul unor ramuri industriale, cum ar fi: fabricarea produselor textile, fabricarea de mașini, utilaje și echipamente, fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și semiremorcilor, prelucrarea lemnului și a produselor din lemn, fabricarea hârtiei și a produselor din hârtie, fabricarea de mobilă, fabricarea

cauciucului și a maselor plastice, fabricarea substanțelor și produselor chimice.

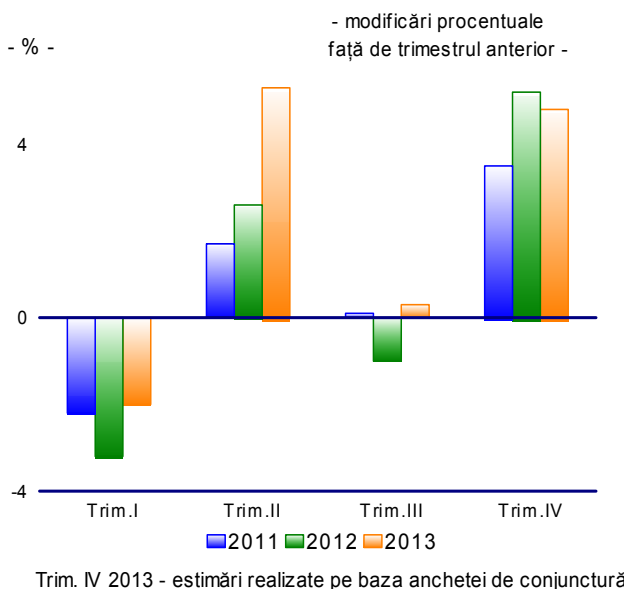
Analiza conjunkturală pentru cel de-al patrulea trimestru al anului curent, elaborată pe baza sondajului efectuat în rândul agenților economici, indică posibilitatea ca în această perioadă de analiză producția industrială să înregistreze o majorare cu 8,5% față de trimestrul IV al anului anterior, respectiv o creștere cu 4,8%, față de trimestrul III 2013.

Pentru anul 2013 se estimează o creștere a producției industriale cu 7,4%, în corelație cu majorarea cererii pentru aceeași perioadă de analiză.

Referitor la structura producției industriale, sunt de remarcat mai multe situații distincte în evoluțiile previzibile ale ramurilor industriale pentru anul 2013, și anume:

- ramuri care își vor continua trendul ascendent înregistrat la nivelul primelor nouă luni: fabricarea echipamentelor electrice, activități de servicii anexe extracției, prelucrarea lemnului și fabricarea produselor din lemn, fabricarea autoturismelor de transport rutier și fabricarea mașinilor, utilajelor și echipamentelor;
- ramuri pentru care se așteaptă o reducere, continuând astfel evoluția negativă din perioada ianuarie - septembrie: extracția cărbunelui superior și inferior, extracția minereurilor metalifere, industria metalurgică, fabricarea produselor din tutun, tipărirea și reproducerea pe suporturi a înregistrărilor.

Evoluția producției industriale

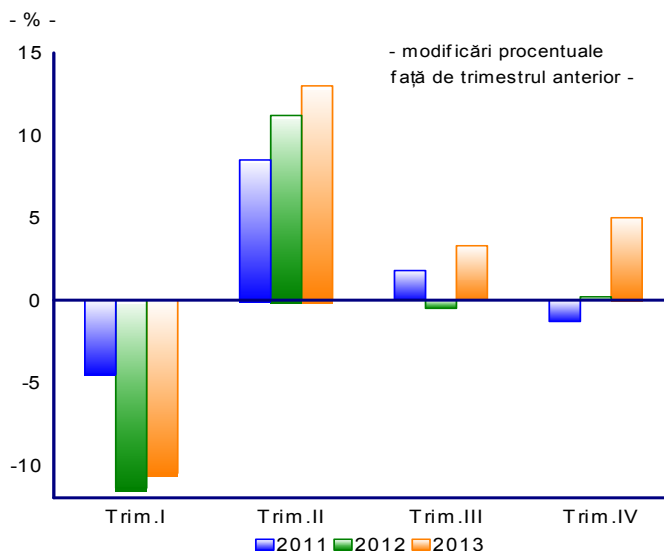
Cifra de afaceri

În trimestrul al III-lea, cifra de afaceri pe total industrie a înregistrat o majorare atât față de trimestrul anterior (3,3%), cât și față de trimestrul corespunzător din anul anterior (4,5%). În ceea ce privește situația la nouă luni, cifra de afaceri din industrie a crescut pe ansamblu cu 1,6%, datorită majorării componente aferente industriei prelucrătoare (3,3%), în timp ce pentru industria extractivă s-a înregistrat o scădere de 6,1%.

Ramurile care au înregistrat cele mai importante creșteri ale cifrei de afaceri în perioada ianuarie - septembrie 2013, comparativ cu perioada corespunzătoare din anul trecut, au fost: alte activități de servicii anexe extracției (53,2%), fabricarea autoturismelor de transport rutier (24,5%), fabricarea altor mijloace de transport (20,1%), fabricarea de mașini, utilaje și echipamente (13,9%), alte activități industriale (11,0%), fabricarea hârtiei și a produselor din hârtie (10,8%).

Scăderi mai importante au fost înregistrate, pentru aceeași perioadă de analiză, în următoarele ramuri: fabricarea produselor din tutun (-68,4%), extracția petrolului brut și a gazelor naturale (-25,7%), extracția cărbunelui superior și inferior (-18,2%), repararea, întreținerea și instalarea mașinilor și echipamentelor (-16,7%), alte activități extractive (-13,5%), tipărirea și reproducerea pe suporturi a înregistrărilor (-11,6%).

Evoluția cifrei de afaceri totale din industrie

Trim. IV 2013 - estimări realizate pe baza anchetei de conjunctură

Pentru trimestrul IV 2013, se așteaptă o creștere a volumului cifrei de afaceri pe total industrie, atât față de trimestrul anterior, cât și față de perioada corespunzătoare din 2012, cu 5,0%, respectiv cu 9,7%. În aceste condiții, pentru anul curent se estimează o majorare a indicatorului cu 3,7%.

Cifra de afaceri din industrie pentru piața internă a înregistrat o majorare cu 5,9% în trimestrul III 2013 față de trimestrul anterior, observându-se, în structură, aceeași creștere de 5,9% la nivelul industriei prelucrătoare. Comparativ cu trimestrul III al anului trecut, cifra de afaceri pe piața internă a scăzut cu 6,1%.

La nivelul primelor nouă luni reducerea acestui indicator a fost de 7,5%. Următoarele ramuri industriale au înregistrat scăderi importante ale cifre de afaceri pentru piața internă: fabricarea produselor din tutun (-85,1%), extracția petrolului brut și a gazelor naturale (-25,7%), extracția cărbunelui superior și inferior (-18,2%), repararea, întreținerea și instalarea mașinilor și echipamentelor (-17,7%), fabricarea de mașini, utilaje și echipamente (-16,8%), alte activități extractive (-16,5%).

Conform estimărilor agenților economici, volumul cifrei de afaceri pentru piața internă va avea o creștere de circa 2,8% în trimestrul IV 2013 față de trimestrul anterior, care urmează majorării de 5,9% din trimestrul anterior. Comparativ cu trimestrul IV 2012, volumul cifrei de afaceri pentru piața internă va crește cu 1,6%, ceea ce va conduce la nivelul anului la o scădere de 5,2%.

Cifra de afaceri din industrie pentru piața externă a înregistrat în trimestrul III al anului curent o scădere ușoară de 0,1% față de trimestrul anterior și o creștere cu 22,1% comparativ cu trimestrul corespunzător din anul trecut. Pentru perioada ianuarie - septembrie 2013 comparativ cu perioada corespunzătoare din 2012, s-a înregistrat o majorare de 15,6%, observându-se, în structură, o creștere de 15,4% la nivelul industriei prelucrătoare, în timp ce pentru industria extractivă creșterea înregistrată a fost de 11,4%.

Ramurile care au înregistrat creșteri importante ale cifrei de afaceri pentru piața externă în primele nouă luni ale anului curent, raportat la perioada similară a anului anterior au fost: industria alimentară (55,2%), fabricarea de mașini, utilaje și echipamente (35,5%), fabricarea autovehiculelor de transport rutier (35,3%), alte activități extractive (35,1%), alte activități industriale (34,7%).

Anticipările agenților economici din eșantion arată, în cazul acestui indicator, pentru cel de-al patrulea trimestru al anului curent, comparativ cu trimestrul anterior, o creștere de 7,2%, respectiv de 21,2% față de perioada similară a anului trecut. În aceste condiții, se estimează o majorare de 17,0% pentru cifra de afaceri pe piața externă la nivelul anului 2013 față de 2012.

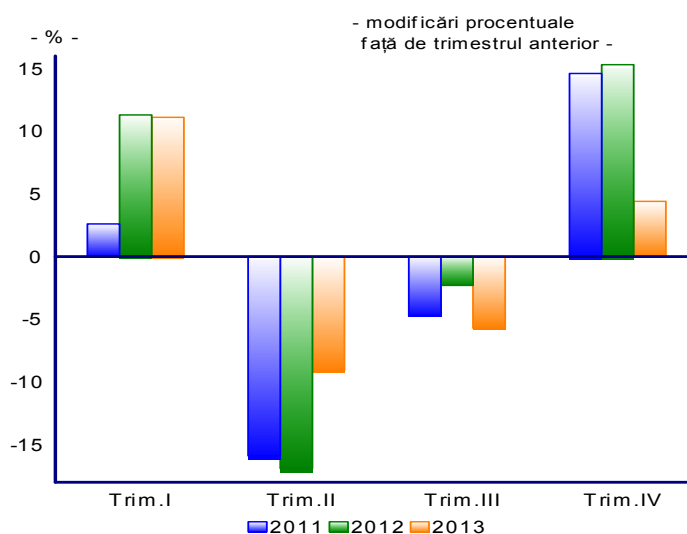
Stocurile de produse finite

Stocurile de produse finite au înregistrat în cel de-al treilea trimestru al anului curent o majorare de 9,7%, comparativ cu perioada similară a anului trecut, iar pentru perioada ianuarie - septembrie creșterea a fost de 8,8%. În contextul unei creșteri a cifrei de afaceri pe total industrie cu 3,3% și a producției industriale cu 0,3%, stocurile au înregistrat o scădere cu 5,7% față de trimestrul II 2013.

Agenții economici apreciază că pentru ultimul trimestru al anului curent, stocurile de produse finite vor înregistra o creștere cu 4,4% față de trimestrul anterior, iar raportat la perioada similară a anului trecut se estimează o reducere cu 0,6%.

Pentru anul 2013, stocurile de produse finite se așteaptă să înregistreze o creștere cu 6,4%, în condițiile unei majorări a producției industriale de 7,4%, respectiv o creștere a cifrei de afaceri pe total industrie de 3,7%.

Evoluția stocurilor de produse finite

Stocurile de materii prime

Agenții economici se așteaptă ca stocurile de materii prime să înregistreze în cel de-al patrulea trimestru al anului 2013 o scădere cu circa 1,6%, comparativ cu trimestrul anterior.

Evoluția stocurilor de materii prime

- modificări procentuale față de trimestrul anterior (%) -

	trim. I	trim. II	trim. III	trim. IV
2011	0,01	-2,2	4,1	-1,2
2012	1,6	1,3	1,6	-1,7
2013	3,3	1,1	1,7	-1,6

Sursa: date rezultate din ancheta de conjunctură a CNP (pentru întreaga perioadă)

Gradul de utilizare a capacităților de producție

În perspectiva trimestrului IV 2013, se estimează, conform răspunsurilor agenților economici care fac parte din eșantion, că gradul de utilizare a capacităților de producție aflate în funcțiune se va situa la aproximativ 70,0%.

Gradul de utilizare a capacităților de producție

- % -

	trim. I	trim. II	trim. III	trim. IV
2011	64,2	64,9	64,5	75,9
2012	75,8	76,0	75,4	75,6
2013	74,8	76,1	69,0	69,9

Sursa: date rezultate din ancheta de conjunctură a CNP (pentru întreaga perioadă)

Numărul mediu de salariați

Numărul mediu de salariați a crescut în trimestrul III față de trimestrul similar din anul anterior cu 0,3%, iar față de trimestrul anterior s-a înregistrat o scădere de 0,4%. Această evoluție a determinat o creștere cu 1,1% în primele nouă luni din anul curent față de perioada corespunzătoare din 2012.

**Efectivul salariaților din industrie
- medie trimestrială -**

- mii persoane -

	trim. I	trim. II	trim. III	trim. IV
2011	1.214,4	1.226,0	1.239,3	1.238,1
2012	1.255,0	1.265,6	1.268,0	1.267,6
2013	1.278,9	1.277,5	1.272,1	1270,5

Sursa: prelucrări CNP pe baza datelor INS; pentru trimestrul IV 2013 - rezultatele din ancheta de conjunctură

Ramurile cu cele mai importante majorări ale numărului de salariați pentru perioada ianuarie - septembrie 2013 comparativ cu perioada similară din 2012 au fost: activități de servicii anexe extracției (28,0%), alte activități industriale (9,8%), fabricarea produselor textile (6,9%).

Dinamica numărului de salariați

- modificări procentuale față de perioada corespunzătoare din anul anterior (%) -

	trim. I	trim. II	trim. III	trim. IV
2011	-3,2	-0,3	2,0	2,7
2012	3,3	3,2	2,3	2,4
2013	1,9	0,9	0,3	0,2

Sursa: prelucrări CNP pe baza datelor INS; pentru trimestrul IV 2013 - rezultatele din ancheta de conjunctură

Din sondajul efectuat la nivelul agenților economici se observă că în trimestrul IV numărul de salariați va crește ușor (0,2%) față de trimestrul corespunzător din 2012. Comparativ cu trimestrul anterior se va înregistra o scădere cu doar 0,1% a personalului din industrie. În aceste condiții, la nivelul anului 2013 se va înregistra o creștere de 0,8% față de anul 2012.

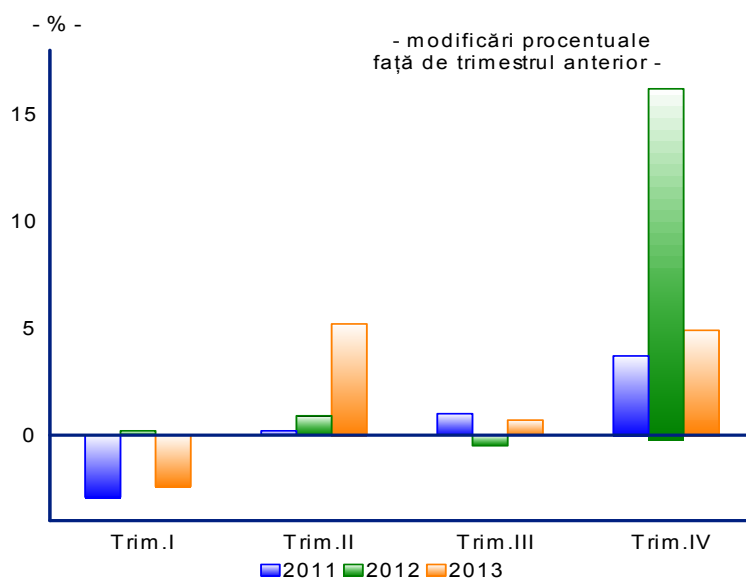
Se estimează că următoarele ramuri vor avea cele mai mari creșteri de personal în anul 2013, comparativ cu 2012: activități de servicii anexe extracției (24,2%), alte activități industriale (9,7%), fabricarea produselor textile (7,6%) și fabricarea produselor din cauciuc și mase plastice (5,8%).

Productivitatea muncii

În concordanță cu evoluțiile producției industriale și efectivului de salariați din industrie, productivitatea muncii a crescut, în trimestrul III, atât față de trimestrul anterior (0,7%), cât și față de trimestrul corespunzător din 2012 (8,6%). Productivitatea muncii a înregistrat o creștere de 5,9% în primele nouă luni 2013 comparativ cu primele nouă luni 2012.

Creșterea de productivitate din perioada ianuarie - septembrie s-a datorat unei dinamici mai reduse a numărului de angajați comparativ cu dinamica volumului producției industriale.

Evoluția productivității muncii

Pentru ultimul trimestru al anului curent, agenții economici se așteaptă la o creștere a productivității muncii cu 4,9% comparativ cu trimestrul anterior, respectiv cu 8,4% față de trimestrul IV 2012. Această evoluție va conduce la o creștere a productivității muncii cu 6,6% pentru anul curent, față de anul 2012.

Costul unitar real cu forța de muncă

Costul unitar real cu forța de muncă în industrie a scăzut în primele nouă luni ale anului curent față de perioada corespunzătoare din 2012 cu 4,2%, pe baza creșterii mai ample a productivității muncii față de cea a câștigului salarial brut real (deflatat cu indicii prețurilor producției industriale).

În trimestrul IV 2013, pentru costul unitar real cu forța de muncă se estimează o scădere cu 1,3% față de trimestrul anterior și cu 3,4% față de trimestrul corespunzător al anului trecut; pentru întreg anul 2013, se așteaptă o diminuare cu circa 4,0% comparativ cu anul 2012.

Volumul creditelor

Datele obținute din sondajul de conjunctură pentru sectorul industrial indică pentru trimestrul IV al anului curent, comparativ cu trimestrul anterior, o creștere cu 0,3% a volumului creditelor acordate agenților economici din industrie.

Pentru *creditele restante*, se estimează o creștere de circa 4,3% în trimestrul IV 2013 față de trimestrul anterior.

Ponderea creditelor restante în total credite

- % -

	trim. I	trim. II	trim. III	trim. IV
2011	8,7	9,0	9,2	9,5
2012	10,5	11,0	11,9	12,6
2013	13,6	14,4	14,9	15,5

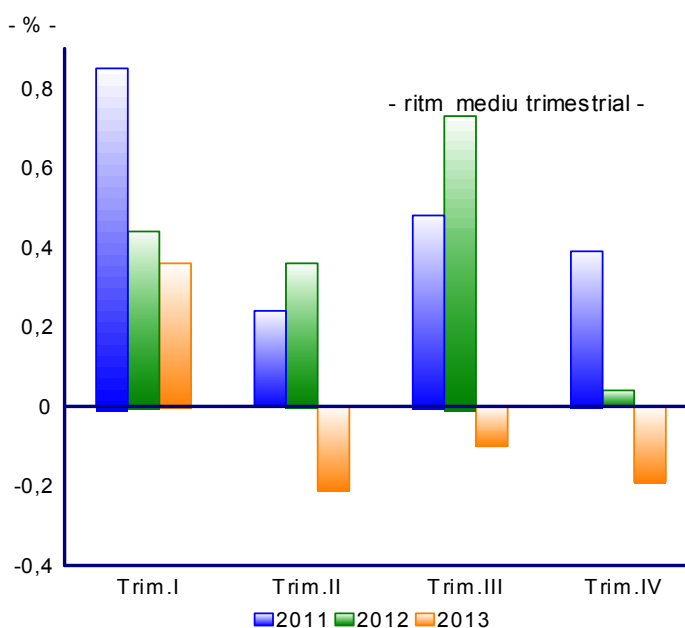
Sursa: prelucrări CNP pe baza rezultatelor din ancheta de conjunctură

Din datele furnizate de agenții economici se poate observa că, în ultimii ani, ponderea creditelor restante în totalul creditelor a înregistrat o creștere substanțială datorată, în special, problemelor de lichiditate, ceea ce va afecta în continuare situația financiară a acestora.

Prețurile producției industriale

În ceea ce privește prețurile producției industriale, se remarcă o scădere de 0,23% în cel de-al treilea trimestru al anului curent față de trimestrul anterior (micșorarea componentei interne fiind de 0,27%, în timp ce prețurile de producție pe piața externă s-au redus doar cu 0,14%). La nivelul lunii septembrie 2013 față de decembrie 2012, prețurile producției industriale au crescut cu 0,16%.

Evoluția prețurilor producției industriale

Trim. IV 2013 - estimări realizate pe baza anchetei de conjunctură

Ancheta de conjunctură estimează pentru ultimul trimestru al anului curent un ritm mediu trimestrial al prețurilor de producție de -0,19%, inferior atât celui înregistrat trimestrul anterior (-0,10%), cât și celui din trimestrul IV 2012 (0,04%). Totodată, se așteaptă ca prețurile de producție să se majoreze cu circa 2,0% în anul 2013, iar pentru luna decembrie 2013 se anticipează o scădere cu 0,4% față de luna decembrie 2012.

Metodologie

Comisia Națională de Prognoză realizează trimestrial o Anchetă economică de conjunctură în sectorul industrial, prin care, pe baza răspunsurilor agenților economici intervievați referitor la nivelul producției industriale, a comenzilor, stocurilor și prețurilor, pot fi elaborate prognoze pe termen scurt.

Ancheta se bazează pe un eșantion de agenți economici (selectați din bilanțurile contabile) și pe un chestionar, ambele fiind elaborate în cadrul Comisiei Naționale de Prognoză.

Eșantionul este alcătuit după o metodologie bine determinată, bazată pe metoda de sondaj pe grupe de natură stratificată la care s-a ținut cont de dimensiunile întreprinderii (număr de personal), ponderea grupei în producția ramurii industriale și ponderea ramurii în total producție industrială.

Pentru anchetele de conjunctură realizate în anul 2013 s-a stabilit un eșantion de 473 agenți economici din sectorul industrial, fiind rezultatul unei rate de sondaj de 11,9% și furnizând o rată de acoperire de peste 70%.

Spre deosebire de celelalte sondaje pe termen scurt (sondaje realizate de INS și BNR) care au la bază aprecierea de către cei intervievați a tendinței de evoluție prin încadrarea sa în categorii ca *ascendent*, *stabilitate*, *descendent*, operându-se cu solduri conjuncturale, prezenta anchetă abordează încadrarea evoluției fiecărui indicator în plafoane de creștere/descreștere prestabilite, permițând astfel o cuantificare sub formă de procent a tendințelor viitoare.

Intervalele luate în considerație ca fiind posibile pentru creștere sau scădere, sunt stabilite avându-se în vedere evoluțiile de până acum și cele viitoare ale unor parametri.

Principiul de calcul folosit la dezvoltarea anchetelor conjuncturale în cadrul Comisiei Naționale de Prognoză are la bază metoda ponderărilor succesive, care ține seama de modificările structurale ale producției, stocurilor sau comenzilor, folosindu-se vectori de coeficienți calculați trimestrial care corectează datele de început de an.

Pentru o evaluare complexă a opiniei agenților economici, rezultatele anchetei sunt comparate cu realizările din perioadele anterioare, fie cele publicate de Institutul Național de Statistică, fie cele din anchetele de conjunctură anterioare, după cum se specifică la fiecare indicator.